

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕

วันสงขลา

SONGKHLA DAY

สงขลา: จากอดีตสู่ปัจจุบัน

สาขากฎว่าราชการจังหวัดสงขลา

เมืองสงขลา เป็นเมืองที่มีความสำคัญ จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่า มีการตั้งบ้านเรือนถื่นฐานมานานกว่า ๕,๐๐๐ ปี มีการพัฒนาการเมืองสงขลา ออกเป็น ๔ ยุค ได้แก่ ยุคชุมชนโบราณ ยุคสมัยอยุธยาและธนบุรี ยุครัตนโกสินทร์ และการบริหารจังหวัดสงขลาถึงยุคปัจจุบัน

แม้จะผ่านมาหลายยุคหลายสมัยแต่เมืองสงขลา ก็ยังคงความสำคัญในฐานะ เมืองที่มีความเจริญด้านการค้าระหว่างประเทศและเป็นหัวเมืองชั้นเอกความมั่นคง ปลอดภัยของประเทศชาติมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

ในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ นับได้ว่าครบ ๑๘๐ ปี ของเมืองสงขลาที่ได้ย้ายเมืองจาก ฝั่งแหลมสนมาอยู่ฝั่งบ่อয়ง ตามนโยบายการบริหารราชการของพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ เนื่องจากหัวเมืองสงขลา มีการพัฒนาตัวเอง มีความเจริญรุ่งเรืองมาก ทั้งนี้มีผลมาจากการสลายหัวเมืองทั้งเจ็ดของปัตตานีมาเป็น เมืองบริวารของสงขลา ผนวกกับมีชาวจีนอพยพมาตั้งถื่นฐานในเมืองสงขลาทำให้ ประชากรเพิ่มขึ้น ความต้องการน้ำจืดไม่เพียงพอและเมืองสงขลาที่แหลมสน มีลักษณะทางสภาพภูมิศาสตร์เป็นที่ราบเชิงเขาคับแคบไม่เหมาะในการพัฒนาเป็น เมืองท่าขนาดใหญ่ได้ จึงได้ย้ายเมืองสงขลา มาตั้งที่ฝั่งบ่อয়งซึ่งมีลักษณะพื้นที่ส่วน ใหญ่เป็นพื้นที่ราบเรียบกว้างขวาง สามารถสร้างบ้านเรือนให้เป็นกลุ่มก้อนได้ การพัฒนาเมืองสงขลา ก็เพิ่มขึ้นมาตามลำดับจนถึงปัจจุบัน

จังหวัดสงขลา มีบุคคลที่มีความสำคัญระดับประเทศและมีชื่อเสียงเป็นที่ ยอมรับมากมายหลายท่าน ตามคำดำริของ ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิษณุ เครืองาม สมควรจัดให้มีวันสงขลา เพื่อรำลึกถึงบุญคุณบรรพชนคนสงขลา

การจัดงานวันสงขลาครั้งนี้ นับเป็นครั้งที่ ๖ จากมติที่ประชุมคณะทำงาน
เตรียมการจัดงาน วันสงขลา เมื่อวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๖๕ เห็นชอบให้จัดทำ
หนังสือที่ระลึก “สงขลา: จากอดีตสู่ปัจจุบัน” ในลักษณะ E-Book เพื่อให้ทันกับ
ยุคสมัย โดยยังคงเจตนารมณ์เดิม เพื่อระลึกถึงคุณงามความดีของบรรพชนคนสงขลา
ที่ร่วมสร้างบ้านแปงเมืองมาด้วยกันและย้อนรอยไปถึงการจัดงานวันสงขลาที่ผ่านมา

ทั้งนี้ ท่ามกลางสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา
๒๐๑๙ (Covid-19) ถึงแม้ว่าขณะนี้สถานการณ์ได้คลี่คลายลงบ้างแล้ว แต่รูปแบบการ
จัดงานต้องมีการปรับเปลี่ยนให้เหมาะสมต้องปฏิบัติตามมาตรการด้านสาธารณสุข
อย่างเคร่งครัด แต่ยังคงอัตลักษณ์ของความเป็นสงขลาไว้อย่างครบถ้วน

การจัดงานวันสงขลา จะประสบความสำเร็จได้ ต้องอาศัยความร่วมมือจาก
ประชาชนคนสงขลา ทั้ง ๑๖ อำเภอ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่ร่วม
แรง ร่วมใจในการจัดงาน และขอความร่วมมือประชาชนทุกคนปฏิบัติตามมาตรการ
ป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) อย่างเคร่งครัด
และขออำนวยการให้การจัดงานวันสงขลาจงสำเร็จ ราบรื่น นำมาสู่ความสุขและความ
ภาคภูมิใจของชาวสงขลา สืบไป

นายเจษฎา จิตรัตน์
ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา
มีนาคม ๒๕๖๕

สาจากวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา

เมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐ จังหวัดสงขลาได้มีประกาศจังหวัดสงขลา เรื่อง กำหนด “วันสงขลา” โดยได้แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดวันสงขลา ที่มีศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิษณุ เครืองาม เป็นประธาน และได้ประชุมร่วมกับผู้แทนหน่วยงานต่างๆ เช่น กรมศิลปากร ราชบัณฑิตยสภา และสถาบันการศึกษาหลายแห่ง ที่ประชุมได้เห็นพ้องต้องกันว่าจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์เรื่องราวประเพณี วัฒนธรรม แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม รวมทั้งการตั้งถิ่นฐานของเมืองสงขลาในอดีต ในสมัยรัชกาลที่ ๓ และในประชุมพงศาวดารได้ระบุความตอนหนึ่งว่า “ครั้น ณ เดือน ๔ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เวลาเช้า ๙ โมง ๑ กับ ๑๐ นาที ได้ฤกษ์ พระยาสงขลา (เถียนแสง) กับพระครูอัษฎาจารย์พราหมณ์ ได้เชิญหลักไม้ชัยพฤกษ์ลงฝังไว้ที่กลางเมืองสงขลา เป็นเสาหลักเมือง มีปรากฏอยู่จนทุกวันนี้ ซึ่งตามปฏิทินสุริยคติตรงกับวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๓๘๕ และชาวสงขลาได้จัดงานสมโภช หลักเมืองเป็นประจำทุกปี จึงเห็นควรกำหนดให้วันที่ ๑๐ มีนาคม ของทุกปีเป็น “วันสงขลา”

จังหวัดสงขลา กำหนดจัดงานวันสงขลา ครั้งแรกในปี พ.ศ. ๒๕๖๐ นับถึงปี พ.ศ. ๒๕๖๕ เป็นการจัดงานวันสงขลา ปีที่ ๖ โดยกำหนดจัดระหว่างวันที่ ๙ - ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา กิจกรรมที่จัดเป็นกิจกรรมที่แสดงถึงความกตัญญู และแสดงถึงอัตลักษณ์ความเป็นสงขลา ประกอบด้วยการทำบุญบรรพชนคนสงขลา พิธีสมโภชเสาหลักเมืองสงขลา พิธีเวียนเทียน ณ พระธาตุเจดีย์หลวงเขาดังกวน หมู่บ้านวัฒนธรรมและการแสดงวิถีชีวิต ๑๖ อำเภอ การแสดงมหรสพพื้นบ้าน การแสดงทางศิลปวัฒนธรรม การสาธิตภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ๑๖ อำเภอ

การเสวนาทางวิชาการ นิทรรศการคนสงขลาคนต้นแบบ และการมอบเกียรติบัตร
คนดีศรีสงขลาและคนสงขลาคนต้นแบบ

การจัดงานวันสงขลาในปี พ.ศ. ๒๕๖๕ ได้กำหนดรูปแบบงาน คือ
“สนุก สุขใจ นุ่งผ้าไทยเที่ยวงานวันสงขลา” ซึ่งเป็นการรณรงค์ส่งเสริมการ
สวมใส่ผ้าไทยในการร่วมกิจกรรมของคนทุกวัย ในการจัดงานปีนี้ยังอยู่ในช่วง
การแพร่ระบาดของ โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (Covid-19) จึงจำเป็นต้อง
ปฏิบัติตามมาตรการของกระทรวงสาธารณสุขอย่างเคร่งครัด การจัดงาน
วันสงขลาเป็นการสร้างความรัก ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชาว
สงขลา เพื่อให้ผู้ที่อาศัยบนแผ่นดินเมืองสงขลา ทั้งที่เป็นถิ่นกำเนิด พักพิง
ศึกษาเล่าเรียน และประกอบอาชีพ ได้มีความภาคภูมิใจ สร้างจิตสำนึก
รักบ้านเกิดเมืองนอนของตน และตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน สืบไป

นางเลขา สุวรรณชาติ
วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา
มีนาคม ๒๕๖๕

คำนำ

หนังสือที่ระลึก “สงขลา : จากอดีตสู่ปัจจุบัน” ประจำปี ๒๕๖๕ เป็นหนังสือที่คณะกรรมการจัดงานวันสงขลา ประจำปี ๒๕๖๕ จัดทำขึ้นในรูปแบบหนังสืออิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Book เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้ผู้เข้าร่วมงานและบุคคลทั่วไป ได้รับทราบความเป็นมาของการจัดงานวันสงขลากันอย่างแพร่หลาย การจัดงานในครั้งนี้ นับเป็นปีที่ ๖ และได้รับความร่วมมือด้วยดีจากหน่วยงานทุกภาคส่วน

จังหวัดสงขลา ขอขอบคุณ ภาครัฐ ภาคเอกชน และพี่น้องประชาชนทุกพื้นที่ ที่ร่วมบูรณาการ การดำเนินงานได้ดี มีประสิทธิภาพ และส่งผลให้การจัดกิจกรรม “วันสงขลา” ประสบผลสำเร็จ สามารถนำทุนทางวัฒนธรรมมาสร้างสรรค์มูลค่าทางเศรษฐกิจ และมีกิจกรรมที่แสดงถึงความกตัญญู รำลึกถึงบุญคุณบรรพชนคนสงขลาในอดีต สร้างจิตสำนึกรักบ้านเกิดและสร้างความภาคภูมิใจในความเป็นคนสงขลา ตลอดไป

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา
มีนาคม ๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง

หน้า

สารจากผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

สารจากวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา

ประกาศจังหวัดสงขลา เรื่อง “กำหนดวันสงขลา”

๗

วันสงขลา ที่มาวันสงขลา

๘

วันสงขลา...ที่ผ่านมา

๑๑

วันสงขลา ปี ๒๕๖๐

๑๒

วันสงขลา ปี ๒๕๖๑

๑๔

วันสงขลา ปี ๒๕๖๒

๑๖

วันสงขลา ปี ๒๕๖๓

๑๘

วันสงขลา ปี ๒๕๖๔

๒๐

หมายเหตุ : สงขลา : จากอดีตสู่ปัจจุบัน

๑๗

สงขลา ใต้ร่มพระบารมีจักรีวงศ์

๒๑

กำหนดการจัดงานวันสงขลา ประจำปี ๒๕๖๕

๒๙

บรรณานุกรม

๓๓

ประกาศจังหวัดสงขลา
เรื่อง กำหนด “วันสงขลา”

เมืองสงขลาในอดีตเป็นหัวเมืองสำคัญเมืองหนึ่งที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน จากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่า เมืองสงขลาย้ายสถานที่ตั้งเมืองมาแล้ว ๓ ครั้ง โดยเริ่มจาก เมืองสงขลาฝั่งหัวเขาแดง ซึ่งปรากฏหลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุหลายแห่ง แต่บ้านเมือง ถูกทำลายจากภัยสงครามจนหมดสิ้น จึงย้ายเมืองมาตั้งที่ฝั่งแหลมสน แต่ต้องประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ และ ลักษณะภูมิศาสตร์เป็นพื้นที่ลาดชัน ไม่มีพื้นที่ราบเพียงพอในการขยายเมือง จึงย้ายเมืองอีกครั้งหนึ่งโดย ข้ามทะเลมาอยู่ที่ฝั่งบ่อয়ง ซึ่งเป็นเมืองสงขลาในปัจจุบัน ในสมัยรัชกาลที่ ๓ และในประชุมพงศาวดารได้ระบุ ความตอนหนึ่งว่า “ครั้น ณ วันเดือน ๔ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เวลาเช้าเกาโม่ง ๑ กับ ๑๐ นาที ได้ฤกษ์ พระยาสงขลา (เถียนเส่ง) กับพระครูธัญญาจารย์พราหมณ์ได้เชิญหลักไม้ชัยพฤกษ์ลงฝังไว้ที่กลางเมืองสงขลา เป็นเสาหลักเมือง มีปรากฏอยู่จนทุกวันนี้” ซึ่งตามปฏิทินสุริยคติตรงกับวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๓๘๕ หรือเมื่อ ๑๗๕ ปีมาแล้ว และชาวสงขลาได้จัดงานสมโภชหลักเมืองเป็นประจำทุกปี

จังหวัดสงขลาจึงได้แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดวันสงขลาขึ้น เพื่อพิจารณากำหนดวันสงขลา โดยมีศาสตราจารย์ กิตติคุณ ดร.วิชณุ เครืองาม ราชบัณฑิต เป็นประธาน และได้ประชุมร่วมกับผู้แทน หน่วยงานต่างๆ เช่น กรมศิลปากร ราชบัณฑิตยสภา และสถาบันการศึกษาหลายแห่ง ที่ประชุมมีความเห็นพ้อง ต้องกันว่าจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ทางประวัติศาสตร์ของเมืองสงขลา รวมทั้งการตั้งถิ่นฐานของเมืองสงขลาในอดีต จึงเห็นควรกำหนดให้วันที่ ๑๐ มีนาคมของทุกปีเป็น “วันสงขลา” เพื่อระลึกถึงการสถาปนาเมืองสงขลาในยุคปัจจุบัน แม้ความจริงจะมี ประวัติศาสตร์ยาวนานหลายร้อยปีแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่อาศัยบนแผ่นดินนี้ ทั้งที่เป็นถิ่นกำเนิด พักพิง ศึกษาเล่าเรียน และประกอบอาชีพอยู่ทุกหนแห่งในปัจจุบันได้ตระหนัก มีจิตสำนึก และนำมาซึ่งการรวมพลัง สร้างความรัก ความสามัคคีดำเนินกิจกรรมร่วมกันเป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดินสืบไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๐

(นายทรงพล สวาสดิ์ธรรม)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

ประกาศจังหวัดสงขลา
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานกำหนด “วันสงขลา”

ด้วยจังหวัดสงขลา ร่วมกับ ๑๕ ภาควิชาบริหารจัดการตามโครงการเรารักสงขลาเฉลิมพระเกียรติ เพื่อการพัฒนาจังหวัดสงขลา มีดำริที่จะกำหนดให้มี “วันสงขลา” ขึ้น เพื่อเป็นกลไกหนึ่งในการสร้างความรัก ความสามัคคี เป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันของชาวสงขลา รวมทั้งเป็นโอกาสเดียวกันที่จะร่วมกันสร้างความภาคภูมิใจ จิตสำนึกรักบ้านเกิด ตอบแทนบุญคุณแผ่นดินและพลังขับเคลื่อนการพัฒนาาร่วมกันของชาวสงขลา ที่ทำนุอยู่ทุกถิ่นฐานทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

เพื่อให้การดำเนินการดังกล่าวเป็นไปอย่างรอบคอบ สอดคล้องกับหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ขนบธรรมเนียมประเพณี ความเชื่อ ได้รับการยอมรับจากประชาชนชาวสงขลาและบรรลุตามเจตนารมณ์ข้างต้น จึงประกาศให้บุคคลดังต่อไปนี้ เป็นคณะทำงานกำหนด “วันสงขลา” โดยมีองค์ประกอบดังนี้

๑. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิญญู เครืองาม ราชบัณฑิต ประธานคณะทำงาน
๒. ศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.บวรศักดิ์ อูรรณโณ ราชบัณฑิต รองประธานคณะทำงาน
๓. รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยนุ สุวรรณศิริ ราชบัณฑิต และศิลปินแห่งชาติ คณะทำงาน
๔. ศาสตราจารย์วิโชค มุกดามณี ศิลปินแห่งชาติ คณะทำงาน
๕. ผู้แทนสำนักงานราชบัณฑิตยสภา คณะทำงาน
๖. ผู้แทนกรมศิลปากร คณะทำงาน
๗. นายวิสุทธิ์ สิงห์ขจรวรกุล ที่ปรึกษาผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา คณะทำงาน
๘. ผู้อำนวยการสถาบันทักษิณคดีศึกษา คณะทำงาน
๙. ผู้อำนวยการสำนักศิลปากรที่ ๑๓ สงขลา คณะทำงาน
๑๐. วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา คณะทำงาน
๑๑. ประธานสภาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจังหวัดสงขลา คณะทำงาน
๑๒. นายบัญญัติ จันทน์เสนะ ประธานมูลนิธิเรารักสงขลาเฉลิมพระเกียรติ คณะทำงาน
- ผู้แทน ๑๕ ภาควิชา บริหารจัดการโครงการเรารักสงขลาเฉลิมพระเกียรติเพื่อการพัฒนา จังหวัดสงขลา
๑๓. ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา คณะทำงานและเลขานุการ

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไปจนกว่าจะสิ้นสุดภารกิจ

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กันยายน พ.ศ.๒๕๕๙

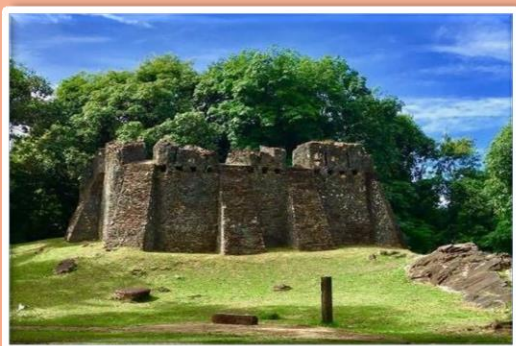
(นายพงษ์พล สวัสดิ์ธรรม)
ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

๑๐ มีนาคม ๒๕๕๙
วันสงขลา
SONGKHLA DAY

วันสงขลา

ที่มาวันสงขลา

เมืองสงขลาในอดีตเป็นหัวเมืองสำคัญเมืองหนึ่งที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมายาวนาน จากการศึกษาหลักฐานทางประวัติศาสตร์พบว่า เมืองสงขลาย้ายสถานที่ตั้งเมืองมาแล้ว ๓ ครั้ง โดยเริ่มจากเมืองสงขลาฝั่งหัวเขาแดง ซึ่งปรากฏหลักฐานทางโบราณสถานและโบราณวัตถุหลายแห่ง แต่บ้านเมืองเสียหายจากภัยสงครามจนหมดสิ้น จึงย้ายเมืองมาตั้งที่ฝั่งแหลมสน แต่ประสบปัญหาขาดแคลนน้ำ และลักษณะภูมิศาสตร์เป็นพื้นที่ลาดชัน ไม่มีพื้นที่ราบเพียงพอในการขยายเมือง จึงย้ายเมืองอีกครั้งหนึ่งโดยข้ามทะเลมาอยู่ที่ฝั่งบ่อয়ง ซึ่งเป็นเมืองสงขลาในปัจจุบัน ในสมัยรัชกาลที่ ๓ และในประชุมพงศาวดารได้ระบุความตอนหนึ่งว่า “ครั้น ณ วันศุกร์เดือน ๔ ขึ้น ๑๐ ค่ำ เวลาเช้าเก้าโมง ๑ กับ ๑๐ นาที ได้ฤกษ์ พระยาสงขลา (เถียนเส็ง) กับพระครูอัญญาจารย์พราหมณ์ได้เชิญหลักไม้ชัยพฤกษ์ลงฝังไว้ที่กลางเมืองสงขลา เป็นเสาหลักเมืองที่ปรากฏอยู่จนทุกวันนี้” ซึ่งตามปฏิทิน สุริยคติตรงกับวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๓๘๕ หรือเมื่อ ๑๘๐ ปีมาแล้วและชาวสงขลาได้จัดงานสมโภชหลักเมืองเป็นประจำทุกปี

จังหวัดสงขลา จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานกำหนดวันสงขลาขึ้น เพื่อพิจารณา กำหนดวันสงขลาโดยมีศาสตราจารย์กิตติคุณ ดร.วิษณุ เครืองาม ราชบัณฑิต เป็น ประธาน และได้ประชุมร่วมกับผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ เช่น กรมศิลปากร ราชบัณฑิตยสภา สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัด และสถาบันการศึกษาหลายแห่ง ที่ประชุมมีความเห็น พ้องต้องกันว่าจากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ประเพณี วัฒนธรรมดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงความสำคัญทางประวัติศาสตร์ของเมืองสงขลา รวมทั้งการตั้งถิ่นฐานของเมือง สงขลาในอดีต จึงเห็นควรกำหนดให้วันที่ ๑๐ มีนาคมของทุกปีเป็น “วันสงขลา”

เพื่อระลึกถึงการสถาปนาเมืองสงขลาในยุคปัจจุบัน แม้ความจริงจะมี ประวัติศาสตร์ยาวนานหลายร้อยปีแล้วก็ตาม ทั้งนี้ เพื่อให้ผู้ที่อาศัยบนแผ่นดินนี้ ทั้งที่เป็นถิ่นกำเนิด พักพิง ศึกษาเล่าเรียน และประกอบอาชีพอยู่ทุกหนแห่งในปัจจุบัน ได้ตระหนัก มีจิตสำนึก และนำมาซึ่งการรวมพลัง สร้างความรัก ความสามัคคี ดำเนิน กิจกรรมร่วมกันเป็นการตอบแทนบุญคุณแผ่นดิน สืบไป

วันสงขลา...ที่ผ่านมามี

วันสวขลา ปี ๒๕๖๐

พิธีเปิดงานสงขลาเรโทเฟส

บวงสรวงเสาหลักเมืองสงขลาและทำบุญตักบาตรพระสงฆ์ ณ ศาลหลักเมืองสงขลา

วันสงขลา
๑๐ มีนาคม ๒๕๖๐

วันสงขลา ปี ๒๕๖๐

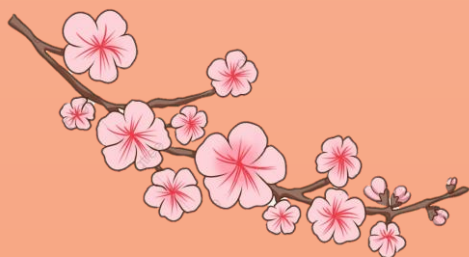
ขบวนแห่คาร์นิวัล

ย้อนความหลังกับหนังดังในอดีต “ดั่งนีนาง”

มอบโล่เชิดชูเกียรติคนดีศรีสงขลา

วันสงขลา ปี ๒๕๖๑

พิธีเปิดงานวันสงขลา ประจำปี ๒๕๖๑

สมโภชเสาหลักเมือง ณ ศาลหลักเมืองสงขลา

ขบวนแห่เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

วันสงขลา ปี ๒๕๖๑

การแสดงทางศิลปะและวัฒนธรรม

ทำบุญบรรพชนคนสงขลาในพื้นที่อำเภอต่าง ๆ

ห่มผ้าพระธาตุเจดีย์หลวงเขาดังกวน

วันสงขลา ปี ๒๕๖๒

พิธีเปิดงานวันสงขลา ประจำปี ๒๕๖๒

พิธีสมโภชเสาหลักเมือง ณ ศาลหลักเมืองสงขลา ถนนนางงาม
และทำบุญตักบาตรเพื่อเป็นสิริมงคล

พิธีมอบโล่เชิดชูเกียรติ “คนดีศรีสงขลา”

วันสงขลา
๒๕๖๒

วันสงขลา ปี ๒๕๖๒

ซุ้มภูมิปัญญา ๓๐ ซุ้ม และสินค้า OTOP ของดีเมือง

สงขลา

ขบวนแห่เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

การเสวนาทางวิชาการ หัวข้อ "สงขลาบ้านเราแต่เก่าก่อน"

๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕
วันสงขลา

วันสงขลา ปี ๒๕๖๓

พิธีเปิดงาน โดยนายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

การเสวนาทางวิชาการ “สงขลาบ้านเราแต่เก่าก่อน”

นิทรรศการคนสงขลาคนต้นแบบและการ
มอบเกียรติบัตรคนสงขลาคนต้นแบบ

วันสงขลา ปี ๒๕๖๓

ขบวนแห่เอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม

พิธีสมโภชเสาหลักเมือง/พิธีเจริญพระพุทธมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคล

พิธีทำบุญตักบาตรบรรพชน
คนสงขลา ๑๖ อำเภอ

การประกวดธิดาสงขลา

วันสงขลา
SONGKHLA DAY

วันสวาทา ปี ๒๕๖๔

พิธีเปิดงาน โดย ดร.วิษณุ เครืองาม รองนายกรัฐมนตรี

มอบเกียรติบัตรคนดีศรีสงขลา และคนสงขลาคนต้นแบบ

พิธีสมโภชเสาหลักเมือง และทำบุญบวชพรพชนคนสงขลา

วันสงขลา
สงขลา ๒๕๖๔

วันสงขลา ปี ๒๕๖๔

การแสดงทางศิลปะ และวัฒนธรรม

หมู่บ้านวัฒนธรรม ๑๖ อำเภอ

การสาธิตและจำหน่ายสินค้าจากภูมิปัญญา

วันสงขลา
SONGKHLA DAY

สวาทา: ชาгодิตสุปชชุน

สงขลา จากอดีตสู่ปัจจุบัน

พัฒนาการสงขลาจากอดีตสู่ปัจจุบัน

๑. ยุคชุมชนโบราณ

เมื่อประมาณ ๕,๐๐๐ ปีมาแล้ว ซึ่งเป็นยุคก่อนประวัติศาสตร์ มีการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ในบริเวณพื้นที่จังหวัดสงขลา โดยพบหลักฐานที่สำคัญ คือ การพบภาชนะดินเผาแบบหม้อสามขา ภาชนะดินเผาลายเชือกทาบ ขวานหินขัด โครงกระดูกมนุษย์ และสัตว์ในสมัยหินใหม่ ฝังอยู่ในถ้ำเขารักเกียรติ ต. กำแพงเพชร อ. รัตภูมิ จ. สงขลา พบภาชนะดินเผาลายเชือกทาบ สมัยหินใหม่เป็นจำนวนมากที่ถ้ำเขาลูกช้าง ต. ปาดังเบซาร์ อ. สะเดา จ. สงขลา และพบขวานหินขัดที่บ้าน สวนตุล อ. เมือง จ. สงขลา แสดงให้เห็นว่าคนสมัยก่อนประวัติศาสตร์มีชีวิตแบบสังคมล่าสัตว์ และหาของป่าในพื้นที่ป่าเขาด้านทิศตะวันตก และทิศใต้ของจังหวัดสงขลา และได้อพยพลงสู่ที่ลุ่มน้ำ เมื่อประมาณ ๕,๐๐๐ - ๓,๐๐๐ ปีมาแล้ว นอกจากนั้นยังได้พบกลองมโหระทึกหล่อด้วยสำริดที่ อ. จะนะ จ. สงขลา แสดงให้เห็นว่าชุมชนบริเวณจังหวัดสงขลาได้ติดต่อกับชุมชนภายนอก โดยเฉพาะอินเดีย และจีน เมื่อประมาณ ๓,๐๐๐ - ๒,๐๐๐ ปีมาแล้ว

ชุมชนโบราณในบริเวณจังหวัดสงขลา ได้ก่อตั้งขึ้นตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ ๑๒ ที่สำคัญมี ๔ แห่งดังนี้

๑. ชุมชนโบราณปะโอ ตั้งอยู่บริเวณริมคลองปะโอ ต. วัดขนุน อ. สิงหนคร จ. สงขลา เป็นคลองที่เชื่อมต่อระหว่างอ่าวไทยกับทะเลสาบสงขลา พบเครื่องปั้นดินเผาและแหล่งเครื่องปั้นดินเผาแบบกุ่มठी และกุ่มโท

๒. ชุมชนโบราณสทิงพระ ตั้งอยู่ ต. จะตึงพระ อ. สทิงพระ จ. สงขลา เป็นบริเวณที่พบวัตถุโบราณหลายยุคหลายสมัยปะปนกัน

๓. ชุมชนโบราณเขาควหา-เขาพะโคะ ตั้งอยู่ ต. ชุมพล อ. สทิงพระ จ. สงขลา พบสระน้ำขนาดใหญ่ และถ้ำที่เป็นเทวสถาน น่าจะเป็นศูนย์กลางของพิธีกรรมศาสนาพราหมณ์

๔. ชุมชนโบราณสีหยัง ตั้งอยู่ ต. บ่อตรู อ. ระโนด จ. สงขลา มีสถาปัตยกรรมโบราณและคูน้ำคันดินรอบวัดสีหยัง

ทั้ง ๔ ชุมชนโบราณที่กล่าวมา ชุมชนโบราณสทิงพระมีการพัฒนาการต่อเนื่อง มีศูนย์กลางเมืองอยู่ที่ หมู่ที่ ๕ บ้านจะทิ้งพระ ต. จะทิ้งพระ อ. สทิงพระ จ. สงขลา เมืองสทิงพระ เจริญรุ่งเรืองระหว่างพุทธศตวรรษที่ ๑๒ - ๑๘ ในช่วงสมัยศรีวิชัย เมืองสทิงพระ ได้ดูแลเมืองอื่นๆ ที่ตั้งอยู่บริเวณรอบทะเลสาบสงขลา และได้เสื่อมอำนาจประมาณ พุทธศตวรรษที่ ๑๙ พร้อมทั้งได้ย้ายศูนย์กลางการปกครองจาก ต. จะทิ้งพระ มาอยู่บริเวณวัดพะโคะ เรียกว่าเมืองพัทลุง

พุทธศตวรรษที่ ๑๙-๒๒ เมืองพัทลุง ถูกพวกโจรสลัดมลายูชนเผ่าอินโดนีเซีย ปล้นสะดมหลายครั้ง มีการเผาทำลายบ้านเมืองและวัดวาอาราม ทำให้ประชาชนหนีภัยโจรสลัดไปตั้งชุมชนใหม่ ๒ แห่ง คือ ที่บางแก้ว อ. เขาชัยสน จ. พัทลุง และที่หัวเขาแดง อ. สิงหนคร จ. สงขลา

๒. ยุคสมัยอยุธยาและกรุงธนบุรี

เรื่องราวของเมืองสงขลาที่หัวเขาแดงในยุคสมัยอยุธยา ได้มีหลักฐานของชาวต่างประเทศหลายชิ้น ที่กล่าวถึงเจ้าเมืองสงขลาที่ชื่อ ดะโต๊ะ โมกอลล์ ที่ตั้งเมืองขึ้นบริเวณเขาแดง เขาค่ายม่วง และเขาน้อย ประมาณปี พ.ศ. ๒๑๕๓ - ๒๑๕๕ มีการค้าขายกับพ่อค้าดัตช์ อังกฤษ และฝรั่งเศส ระยะแรกเจ้าเมืองสงขลาอมรับอำนาจของกรุงศรีอยุธยา แต่เมื่อสมเด็จพระเจ้าปราสาททองได้ขึ้นครองราชย์ ในปี พ.ศ. ๒๑๗๓ เจ้าเมืองสงขลาคนใหม่ คือ สุลต่านสุลัยมาน (พ.ศ. ๒๑๖๓ - ๒๑๑๑) ได้เริ่มแข็งเมืองกับกรุงศรีอยุธยา ได้สร้างป้อม คู ประตู หอรบอย่างแข็งแรง กรุงศรีอยุธยาก็ยกทัพมาปราบหลายครั้งแต่ปราบไม่ได้ สุลต่านสุลัยมานก็ตั้งตัวเป็นกษัตริย์ เรียกกันว่า พระเจ้าเมืองสงขลา ทำให้สงขลาเจริญหลายด้าน ทั้งการค้าระหว่างประเทศ การสร้างกองทัพ และผลิตเงินตราของเมืองสงขลาเพื่อแลกเปลี่ยนสินค้ากับต่างชาติ

มุสตาฟา บุตรชายคนโตของพระเจ้าเมืองสงขลา ที่ ๑ ได้ขึ้นครองราชย์เป็นพระเจ้าเมืองสงขลาที่ ๒ (พ.ศ. ๒๒๑๑ - ๒๒๒๓) ซึ่งเป็นยุคของสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. ๒๑๙๙ - ๒๒๓๑) ของกรุงศรีอยุธยา พระองค์ท่านได้ส่งกองทัพมาปราบเมืองสงขลา ในปี พ.ศ. ๒๒๒๓ โดยเกลี้ยกล่อมให้ผู้นักษาป้อมเมืองเอาใจออกห่างจากเจ้าเมืองสงขลา และการสนับสนุนของฝรั่งเศสทำให้ปราบปรามสำเร็จ

หลังจากเมืองสงขลาที่หัวเขาแดงถูกทำลาย ได้เกิดเมืองสงขลาฝั่งแหลมสนขึ้น รัฐบาลกลางที่อยุธยาเกรงว่าเมืองสงขลาจะเข้มแข็งขึ้นอีก จึงลดฐานะให้เป็นหัวเมืองขึ้นของเมืองพัทลุง ในปี พ.ศ. ๒๒๔๒ จนมาขึ้นกับเมืองนครศรีธรรมราช กระทั่ง พ.ศ. ๒๓๑๐ กรุงศรีอยุธยาเสียกรุงแก่พม่า เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชตั้งตนเป็นอิสระจากรัฐบาลกลางเรียกว่า ชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช โดยมีเมืองสงขลาขึ้นตรงกับเจ้านครศรีธรรมราช แต่ในปี พ.ศ. ๒๓๑๓ สมเด็จพระเจ้ากรุงธนบุรีปราบชุมนุมเจ้านครศรีธรรมราช สำเร็จ

๓. ยุคกรุงรัตนโกสินทร์

เมืองสงขลาเริ่มพัฒนาเป็นหัวเมืองขนาดใหญ่ในสมัยกรุงธนบุรี และสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น และยังคงยึดหลักการปกครองแบบอยุธยา ซึ่งได้มีการปรับปรุงในรัชกาลสมเด็จพระบรมไตรโลกนาถ โดยแบ่ง การปกครองออกเป็น ๓ ส่วน ได้แก่ การปกครองส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และหัวเมืองประเทศราช

ต่อมาสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเปลี่ยนแปลงพระบรมราชโบาย การปกครองหัวเมืองภาคใต้ เนื่องจากเกิดความไม่สงบในหัวเมืองมลายู โดยเฉพาะเมืองไทรบุรี จึงต้องปกครองให้ใกล้ชิดมากกว่าเดิมอีกทั้งได้ย้ายที่ตั้งเมืองสงขลาใหม่ โดยย้ายจากที่ตั้งบริเวณแหลมสนไปตั้ง ณ พื้นที่ทางตะวันออกของทะเลสาบสงขลา เรียกว่า “ฝั่งบ่อยาง” ตั้งแต่ปลายรัชกาลพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว จนถึงต้นรัชกาลพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมืองสงขลาได้มีการพัฒนาการมากขึ้นหลายประการ ดังนี้

(๑) การปรับปรุงสัมพันธภาพระหว่างเมืองสงขลากับหัวเมืองใกล้เคียง เช่น เมืองพัทลุง เมืองนครศรีธรรมราช และเมืองไทรบุรีเสียใหม่ โดยส่งเสริมให้หัวเมืองเหล่านี้มีความสัมพันธ์อันดีกับเมืองสงขลา

(๒) โปรดเกล้าฯ ให้ยกเมืองสตูล ซึ่งแยกออกมาจากเมืองไทรบุรีมาขึ้นกับเมืองสงขลา ในปี พ.ศ. ๒๓๘๔ เพื่อส่งเสริมให้เมืองสงขลามีเมืองท่าชายฝั่งตะวันตก

(๓) ปรับปรุงสัมพันธภาพระหว่างเมืองสงขลากับรัฐบาลกลาง

(๔) เมืองสงขลาในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ตอนต้น เป็นการพัฒนาในระบบเก่า คือ ระบบไพร่หรือศักดินา โดยรัฐบาลกลางได้ยกฐานะเมืองสงขลาขึ้นใหม่ โดยได้เลื่อนบรรดาศักดิ์และศักดินาเจ้าเมืองสงขลาขึ้นเป็นเจ้าพระยา ถือศักดินา ๑๐,๐๐๐ และให้เจ้าเมืองสงขลามิอำนาจ ได้ว่ากล่าวสิทธิขาดในราชการทั้งปวง ตลอดจนแขวงเมืองสงขลาและเมืองขึ้นเมืองสงขลา

สงขลา ใต้ร่มพระบารมีจักรีวงศ์

"เมืองสงขลา" เมืองเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์อันยาวนาน มีเรื่องราวต่างๆ มากมาย ให้เราชาวสงขลาได้เรียนรู้ นำไปสู่ความภาคภูมิใจ และสำนึกรักในบ้านเกิดของตน โดยเฉพาะการเสด็จมายังเมืองสงขลาของพระมหากษัตริย์ไทย โดยเฉพาะพระมหากษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี (รัตนโกสินทร์) ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ในสมัยรัชกาลที่ ๓

หลักฐานแรก ถูกบันทึกและยังมีหลักฐานอยู่ ได้แก่ "เสาหลักเมืองสงขลา" รัชกาลที่ ๓ ได้พระราชทาน "ไม้ชัยพฤกษ์" เมื่อครั้งย้ายเมืองสงขลาจากฝั่งแหลมสน (สิงหนคร) มายังฝั่งบ่อয়ง (อำเภอเมือง) โดยมีการทำพิธีฝังหลักเมืองสงขลาเมื่อวันที่ ๑๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๓๘๕

หลักฐานที่สอง ในสมัยรัชกาลที่ ๔ เป็นพระมหากษัตริย์พระองค์แรกแห่งราชวงศ์จักรี ที่ประทับพระบาทลงบนพื้นดินเมืองสงขลา วันที่ ๒๐ - ๒๘ สิงหาคม พ.ศ.๒๔๐๒ พระองค์ได้เสด็จประทับด้วยเรือพระที่นั่ง มาจอดยังบริเวณ "เกาะหนู" ก่อนจะเสด็จลงเรือเล็กมายังท่าแหลมทราย และพระองค์ก็เสด็จเข้าสู่เมืองสงขลา ในครั้งนั้นโปรดให้เจ้าเมืองประเทศราชมลายูเข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิดเป็นครั้งแรก ก่อให้เกิดความจงรักภักดีแน่นแฟ้นยิ่งขึ้น และทรงโปรดให้สร้างถนนไทรบุรี เป็นถนนเชื่อมระหว่างเมืองสงขลา กับเมืองไทรบุรี และป็นัง ทำให้การติดต่อสะดวกมากขึ้น และต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๐๙ ทรงเสด็จเมืองสงขลาอีกครั้ง และในครั้งนี้ ทรงพระราชทานเงินแก่เจ้าพระยาวิเชียรคีรี (เม่น ฦ สงขลา) เพื่อสร้างเจดีย์บนเขาตั่วกวอน

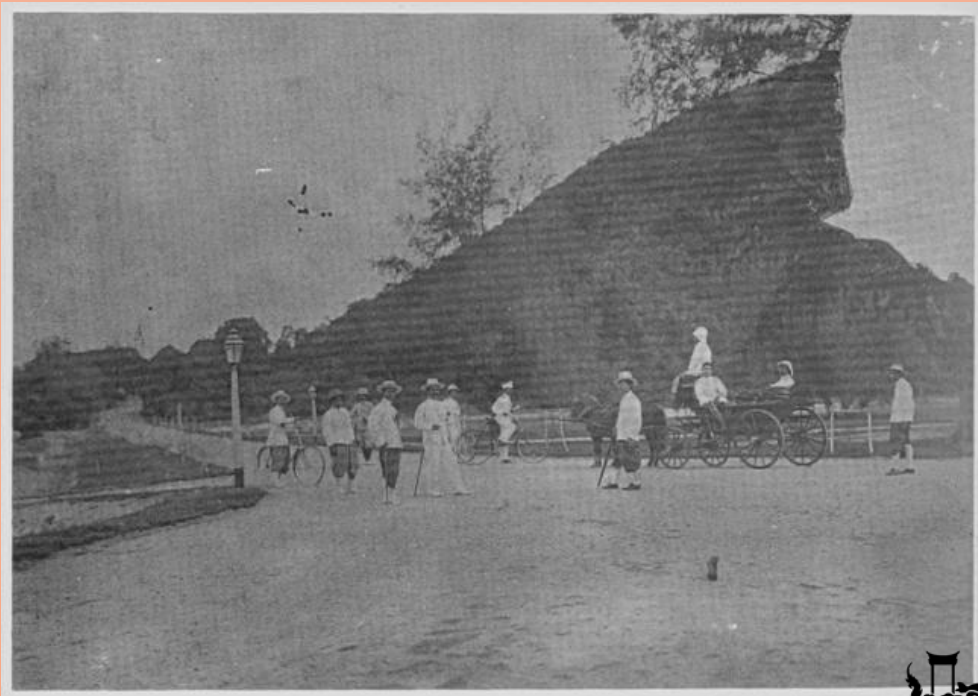
หลักฐานที่สาม ในสมัยรัชกาลที่ ๕ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว (รัชกาลที่ ๕) หรือพระปิยมหาราช กษัตริย์ของประเทศไทยที่ทรงพระปรีชาสามารถ อีกทั้งยังเป็นที่รักครองใจประชาชนทั้งชาติอีกด้วย ส่วนหนึ่งมาจากการที่พระองค์ทรงใกล้ชิดกับประชาชน พระองค์เสด็จประพาสไปยังท้องถิ่นต่างๆในประเทศไทย เพื่อดูแลทุกข์สุขของราษฎรของพระองค์ "สงขลา" เป็นอีกหนึ่งเมืองที่พระองค์ทรงเสด็จมาประทับ ครั้งแรก ใน พ.ศ. ๒๔๑๔ พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ ทรงเสด็จประพาสเมืองสงขลา ในการเสด็จประพาสหัวเมืองปักษ์ใต้และแหลมมลายู

นอกจากนั้นยังพบหลักฐานการบันทึกของพระองค์เสด็จประพาสมายังเมืองสงขลาถึง ๑๐ ครั้ง ๒ ครั้งแรกที่พระองค์เสด็จมา ก็คือตอนที่พระองค์ยังเป็นพระราชกุมารในรัชกาลที่ ๔ ส่วนอีก ๘ ครั้ง รัชกาลที่ ๕ ทั้งเสด็จมาแวะและเจาะจงมาประทับที่เมืองสงขลา รัชกาลที่ ๕ ยังเป็นพระมหากษัตริย์ไทยพระองค์แรก ที่ทำให้เราได้เห็นพระบรมฉายาลักษณ์ เนื่องจากพระองค์ได้ฉายพระรูปเอาไว้เมื่อครั้งเสด็จเยือนเมืองสงขลา ปัจจุบันรูปพระบรมฉายาลักษณ์ ตั้งอยู่บริเวณหน้าศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลา

หลักฐานที่สี่ รัชกาลที่ ๖ ใน พ.ศ. ๒๔๕๘ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จตรวจราชการ มณฑลนครศรีธรรมราช ณ เมืองสงขลา ในครั้งนั้น ทรงเป็นองค์ประธานในพิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยาของบรรดาเสื่อป่า และลูกเสื่อ ทรงพระราชทานธงประจำกองลูกเสื่อมณฑลนครศรีธรรมราช ณ เมืองสงขลา และเสด็จทอดพระเนตรการซ้อมรบของเสื่อป่า ณ แยกคลองสำโรง สงขลา

อีกทั้ง รัชกาลที่ ๖ ได้ตรัสกับกรมหลวงลพบุรีราเมศวร์ (พระอนุชาในรัชกาลที่ ๖) ซึ่งมีบันทึกในเอกสารฉบับหนึ่งความว่า "ฉันมีความพอใจเป็นอย่างยิ่ง ที่ได้รับความต้อนรับอย่างเต็มใจ และจงรักภักดีเช่นนี้ ที่เมืองสงขลาและมณฑลนครศรีธรรมราชนี้ ไม่ใช่เป็นครั้งแรก ได้มาแต่ก่อนหลายครั้งแล้ว และตั้งใจอยากจะมาอีก ยิ่งมาครั้งใด ก็ยิ่งมีความรักใคร่ขึ้นทุกที เพราะเห็นว่าเป็นเหมือนหนึ่งรัตนดวงหนึ่งในพระมหาพิชัยมงกุฎของฉัน" เมื่อครั้งที่พระองค์ได้ส่งกรมหลวงลพบุรีราเมศวร์มาเป็นสมุหเทศาภิบาล มณฑลนครศรีธรรมราช ซึ่งตั้งเมืองอยู่ที่สงขลา เอกสารดังกล่าวนี้มีชื่อว่า "หนังสือจดหมายเหตุฉบับที่ ๕ ตอนเสด็จพระราชดำเนินเยี่ยมมณฑลปักษ์ใต้ หน้า ๑๑๔"

หลักฐานที่ห้า รัชกาลที่ ๗ ใน พ.ศ. ๒๔๗๖ พระบาทสมเด็จพระปกเกล้าเจ้าอยู่หัว เสด็จมาประทับ ณ เมืองสงขลา โดยประทับอยู่ ณ พระตำหนักเขาน้อย เป็นเวลา ๔๗ วัน ในวาระนั้น ทรงได้เสด็จเยี่ยมพสกนิกร และโรงเรียนประจำมณฑลนครศรีธรรมราช (โรงเรียนมหาวิทยาลัย สงขลา ในปัจจุบัน) ในครั้งนั้น สมเด็จพระพันวัสสาอัยยิกาเจ้า และเจ้าฟ้าเพชรรัตนราชสุดา สิริโสภาพรรณวดี ขณะทรงพระชนมายุ ๘ พรรษา ได้โดยเสด็จมาด้วย

ในการเสด็จครั้งนั้นทรงประกอบพระราชกรณียกิจต่างๆ ดังเช่นการเสด็จทอดพระเนตรสวนปาล์มและทรงปลูกต้นปาล์ม โดยได้มีหลักฐานปรากฏมาจากรูปพระปรมาภิไธยและพระนามาภิไธยย่อที่สวนหม่อมหมายถึง สวนปาล์มของหม่อมเจ้าอมรสมานลักษณ์ กิตติยากร ที่ตำบลปรัก อำเภอสะเดา ภายในสวนแห่งนี้ มีเสาคอนกรีต ๓ เสา ที่ปรากฏพระปรมาภิไธยย่อของทั้ง ๓ พระองค์ไว้

หลักฐานที่หก ระหว่างวันที่ ๑๗ - ๑๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๒ รัชกาลที่ ๙ พร้อมด้วยสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ ดำรงยศในขณะนั้น ได้เสด็จพระราชดำเนินมาเยี่ยมราษฎรในพื้นที่จังหวัดสงขลาเป็นครั้งแรก โดยมีการสร้างซุ้มรับเสด็จ ณ สำนักสงฆ์ดอนขี้เหล็ก อำเภอรัตภูมิ บริเวณช่วงรอยต่อของจังหวัดสงขลาและพัทลุง ซึ่งต่อมาที่พักสงฆ์ดังกล่าวก็ได้เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดปฐมยาตราธรรมาราม" อันเป็นการบ่งบอกถึงการเสด็จประทับพระบาทบนพื้นแผ่นดินเมืองสงขลาครั้งแรก ของในหลวงรัชกาลที่ ๙ ต่อมาพระองค์ได้ทรงเสด็จประทับ ที่ตำหนักเขาน้อย เมืองสงขลา ทรงให้ข้าราชการและประชาชนเข้าเฝ้าอย่างใกล้ชิด เสด็จไปยังอาคารสโมสรสงขลา ทรงทอดพระเนตรกีฬาชนโค เสด็จฯ ส่วนพระองค์ที่ริมหาดสมิหลา โดยมีปรากฏภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ของรัชกาลที่ ๙ ที่ทรงฉายพระรูปร่วมกับสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ

พระบาทสมเด็จพระวชิรเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๑๐ ได้เสด็จมาประทับที่จังหวัดสงขลา จำนวน ๓ ครั้ง ในขณะดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระเจ้าลูกยาเธอ เจ้าฟ้าวชิราลงกรณ จำนวน ๒ ครั้ง ในวันที่ ๒๖ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๐๘ และวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๖ และดำรงพระยศเป็นสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร โดยตามเสด็จพระบาทสมเด็จพระบรมชนกาธิเบศร มหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และ สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง เสด็จพระราชดำเนินไปยังศาลากลางจังหวัดสงขลา และพระราชทานพระพุทธรูปราชูปถัมภ์ แก่นายจรัส สิริพิงศ์ ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา หลังจากนั้นเสด็จพระราชดำเนิน ไปโรงพยาบาลสงขลา ทรงวางพวงมาลาถวายราชสักการะพระราชานุสาวรีย์สมเด็จพระมหิตลาธิเบศร อดุลยเดชวิกรม พระบรมราชชนก ในวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๑๖

กำหนดการจัดโครงการสืบสานอัตลักษณ์เมืองสงขลา (งานวันสงขลา) ประจำปี ๒๕๖๕
วันที่ ๙ - ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕

ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา

.....

วันที่ ๙ มีนาคม ๒๕๖๕

- เวลา ๑๕.๐๐ น. - ชุมนุมปฏิบัติทางวัฒนธรรม ๘๐ ชุมนุม หมู่บ้านวัฒนธรรมของแต่ละอำเภอ พร้อมกัน
- นิทรรศการคนสงขลาคนต้นแบบ นิทรรศการคนดีศรีสงขลา
นิทรรศการสงขลาสู่มรดกโลก
- เวลา ๑๕.๓๐ น. - มอบเกียรติบัตรผู้ทำคุณประโยชน์ด้านการสืบสานมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- เวลา ๑๖.๓๐ น. - มอบเกียรติบัตรรองคหบดี อำเภอคุณธรรมต้นแบบ ประจำปี ๒๕๖๔
- มอบเกียรติบัตรชุมชนคุณธรรม
- เวลา ๑๗.๐๐ น. - เสวนาทางวิชาการหัวข้อ “สืบพลานางเลือดขาวตามหาเค้าโนรา”
ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา
- เวลา ๑๗.๐๐ น. - ผู้ร่วมพิธีพร้อมกัน ณ ศาลาวิหารแดง เขาตังกวน
- เวลา ๑๗.๓๐ น. - พิธีทางศาสนา ณ ศาลาวิหารแดง เขาตังกวน ผู้ว่าราชการจังหวัด ประธานในพิธี
- พิธีเวียนเทียน ณ พระธาตุเจดีย์หลวงเขาตังกวน (การแต่งกายชุดสุภาพสีขาว)
- การแสดงวงดนตรี “ไหดำ” ณ เวทีกลางพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา
- การแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
- การแสดงชมรมลายหัตถานาฏยคีตศิลป์ ชุด ลายหัตถานาฏยคีตศิลป์
- การแสดงโรงเรียนแจ้งวิทยา ชุด ระบายกัณนรอร่า
- การแสดงโรงเรียนแจ้งวิทยา ชุด ระบายกัณนรอร่า
- การแสดงดนตรี “วงไหดำ”
- การแสดงโปงลางประยุกต์ ชมรมลายหัตถานาฏยคีตศิลป์
- การแสดงศิลปะการแสดงพื้นบ้าน หนึ่งตะลุง/โนรา
(การแสดงหนึ่งตะลุง เวทีพิพิธภัณฑ์พะอำมะรงค์/
การแสดงโนรา เวทีบริษัท ทีโอที จำกัด)
- เวลา ๒๒.๐๐ น. - เสร็จสิ้นกิจกรรม ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา

กำหนดการจัดโครงการสืบสานอัตลักษณ์เมืองสงขลา (งานวันสงขลา) ประจำปี ๒๕๖๕

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕

ภาคเช้า

เวลา ๐๖.๓๐ น.

- พิธีทำบุญตักบาตรบรรพชนคนสงขลา ๑๕ อำเภอและอำเภอเมืองสงขลา ณ ถนนนางงาม หน้าศาลเจ้าพ่อหลักเมืองสงขลา
- ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ประธานในพิธี (การแต่งกายชุดสุภาพสีขาว)

เวลา ๐๘.๐๐ น.

- พิธีสมโภชเสาหลักเมือง/พิธีเจริญพระพุทธมนต์เพื่อความเป็นสิริมงคลเมืองสงขลา
- นายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ประธานในพิธี (การแต่งกายชุดสุภาพสีขาว)

ภาคบ่าย

เวลา ๑๕.๐๐ น.

- ชุมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม ๘๐ ชุมหมู่บ้านวัฒนธรรมของแต่ละอำเภอ พร้อมกัน
- นิทรรศการคนสงขลาคนต้นแบบ นิทรรศการคนดีศรีสงขลา
- นิทรรศการสงขลาสู่มรดกโลก

เวลา ๑๗.๐๐ น.

- การเสวนาทางวิชาการ หัวข้อ “เมืองสงขลากำเนิดศิลป์ ถิ่นโนรา” ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติสงขลา

เวลา ๑๘.๐๐ น.

- การแสดงวงดนตรี วง Act cult
- การแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
 - การแสดงมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ชุด “ตาลีตีเกอร์ฮูลู”
 - การแสดงมหาวิทยาลัยทักษิณ ชุด ปลาสดขี้ลิง
 - การแสดงมหาวิทยาลัยทักษิณ ชุด เบื้องดินวิถีถิ่นเกาะยอ

กำหนดการจัดโครงการสืบสานอัตลักษณ์เมืองสงขลา (งานวันสงขลา)

ประจำปี ๒๕๖๕

วันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๖๕ (ต่อ)

เวลา ๑๘.๓๐ น.

- พิธีเปิดงานโครงการสืบสานอัตลักษณ์เมืองสงขลา (งานวันสงขลา)
ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา
- ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา กล่าวรายงาน (การแต่งกายผ้าไทย/ผ้าพื้นถิ่น)
- นายนิพนธ์ บุญญามณี รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ประธาน
ในพิธีให้เกียรติมอบโล่รางวัลเชิดชูเกียรติ “คนดีศรีสงขลา” ประจำปี ๒๕๖๔
และมอบเกียรติบัตรคนสงขลาคนต้นแบบ (จำนวน ๔ อำเภอ อำเภอเมือง
สงขลา อำเภอนาทวี อำเภอเทพา อำเภอสะบ้าย้อย)
- ประธานกล่าวเปิดโครงการสืบสานอัตลักษณ์เมืองสงขลา (งานวันสงขลา)
ประจำปี ๒๕๖๕
- ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา มอบของที่ระลึกแก่ประธาน
- ประธานและแขกผู้มีเกียรติบันทึกภาพร่วมกัน
- ชุดการแสดงพิธีเปิด ชุด โนราสู่ยูเนสโก มหาวิทยาลัยทักษิณ
- การแสดงแสง สี เสียง ตำนานเมืองสงขลา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
 - สิงขรา นครสองฝั่งนที
 - สร้างบ้านแปงเมือง
 - พื้นฟูฝั่งแหลมสน
 - ฤกษ์ดีเมืองบ่อয়ง
 - สักการะพระธาตุหลวงเขาดังกวน
 - สงขลาเตรียมสู่มรดกโลก
- ประธานเยี่ยมชมนิทรรศการคนสงขลาคนต้นแบบ หมู่บ้านวัฒนธรรมของ
แต่ละอำเภอ ชมภูมิปัญญาทางวัฒนธรรม
- การแสดงของวงดนตรี Act cult
- การแสดงศิลปะการแสดงพื้นบ้าน หนังตะลุง/โนรา
(การแสดงหนังตะลุง เวที พิพิธภัณฑ์พะอัมระรงค์/การแสดงโนรา
เวทีบริษัท ทีโอทีจำกัด)
- เสร็จสิ้นกิจกรรม ณ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา

เวลา ๒๒.๐๐ น.

กำหนดการจัดโครงการสืบสานอัตลักษณ์เมืองสงขลา (งานวันสงขลา)

ประจำปี ๒๕๖๕

วันที่ ๑๑ มีนาคม ๒๕๖๕

- เวลา ๑๕.๐๐ น. - ชุมนุมปัญหาทางวัฒนธรรม ๘๐ ชุม หมู่บ้านวัฒนธรรมของแต่ละอำเภอพร้อมกัน
- นิทรรศการคนสงขลาคนต้นแบบ นิทรรศการคนดีศรีสงขลา นิทรรศการสงขลาสู่มรดกโลก
- เวลา ๑๖.๓๐ น. - การแสดงวงดนตรีลูกทุ่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- เวลา ๑๗.๐๐ น. - เสวนาทางวิชาการ หัวข้อ “สงขลาสู่เมืองมรดกโลก”
- เวลา ๑๘.๐๐ น. - ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา มอบเกียรติบัตรคนสงขลาคนต้นแบบ
(การแต่งกายผ้าไทย/ผ้าพื้นถิ่น) จำนวน ๑๒ อำเภอ อำเภอระโนด
อำเภอกระแสดิ้นธุ์ อำเภอสทิงพระ อำเภอสิงหนคร อำเภอควนเนียง
อำเภอรัตนบุรี อำเภอสะเดา อำเภอจะนะ อำเภอบางกล่ำ อำเภอหาดใหญ่
อำเภอนาหม่อม อำเภอคลองหอยโข่ง)
- เวลา ๑๙.๐๐ น. - การแสดงเอกลักษณ์ทางวัฒนธรรม
- การแสดงโรงเรียนแจ้งวิทยา ชูต เสน่ห์สงขลา
- การแสดงมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ชูตจำปาสี
- การแสดงวงดนตรีลูกทุ่ง มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
- การแสดงศิลปะการแสดงพื้นบ้าน หนึ่งทะเลสูง/โนรา
(การแสดงหนึ่งทะเลสูง เวทีพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ/การแสดงโนรา
เวทีบริษัท ทีโอทีจำกัด)
- เวลา ๒๒.๐๐ น. - เสร็จสิ้นกิจกรรม ณ พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา

- หมายเหตุ ๑. การแต่งกายพิธีเวียนเทียน ณ พระธาตุเจดีย์หลวงเขาดังกวน (การแต่งกายชุดสุภาพสีขาว)
๒. การแต่งกายพิธีทำบุญตักบาตรบรรพชนคนสงขลา และพิธีสมโภชเสนาหลักเมือง/พิธีเจริญ
พระพุทธมนต์ เพื่อความเป็นสิริมงคลเมืองสงขลา (การแต่งกายชุดสุภาพสีขาว)
๓. การแต่งกายร่วมงานวันสงขลา “สนุก สุขใจ นุ่งผ้าไทยเที่ยวงานวันสงขลา”
(การแต่งกายสวมผ้าไทย/ผ้าพื้น)
๔. กำหนดการอาจเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

บรรณานุกรม

กรมศิลปากร: หนังสือเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เรื่อง วัฒนธรรม
พัฒนาการทางประวัติศาสตร์เอกลักษณ์และภูมิปัญญาจังหวัดสงขลา, พ.ศ. ๒๕๔๕,
หน้า ๔๙.

พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ สงขลา : ประวัติความเป็นมาเมืองสงขลา, เขียนเมื่อ ๒๖ เมษายน
๒๕๕๘, สืบค้นวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๕, จาก <http://www.virtualmuseum.finearts.go.th/>.

วิกิพีเดีย : ประวัติศาสตร์เมืองสงขลา, สืบค้นวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๕ จาก <https://th.wikipedia.org/wiki>.

สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา: สมุดภาพรัชกาลที่ ๙ กับชาวสงขลา ,พ.ศ. ๒๕๖๐, หน้า ๓.

หนังสือพิมพ์หาดใหญ่โฟกัส : พระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรีเสด็จประพาสสงขลา, เขียนเมื่อ
๒ เมษายน ๒๕๖๓, สืบค้นเมื่อวันที่ ๕ มีนาคม ๒๕๖๕, สืบค้นจาก
[https://www.hatyaifocus.com/๑๘๓๑/เรื่องราวหาดใหญ่พระมหากษัตริย์](https://www.hatyaifocus.com/๑๘๓๑/เรื่องราวหาดใหญ่พระมหากษัตริย์ราชวงศ์จักรีเสด็จประพาสสงขลา)
ราชวงศ์จักรีเสด็จประพาสสงขลา.

คณะผู้จัดทำหนังสือ

ปรึกษา

นายเจษฎา จิตรัตน์

ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

บรรณาธิการ

นางเลขา สุวรรณชาติรี

วัฒนธรรมจังหวัดสงขลา

คณะทำงาน

๑. นายวุฒิชัย เพชรสุวรรณ	ผู้ทรงคุณวุฒิด้านประวัติศาสตร์
๒. น.ส.นิภาวรรณ กาญจนพิทักษ์	ผู้อำนวยการกลุ่มยุทธศาสตร์ฯ
๓. นายทรงราชย์ สุวลักษณ์	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
๔. นางอินทิรา แก้วขาว	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
๕. นางจตุพร ชูชื่น	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
๖. นางอุบลวรรณ อนุสา	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
๗. นางนภัสสร พิทักษ์ธรรม	นักวิชาการวัฒนธรรมชำนาญการ
๘. นางสาวน้ำทิพย์ สิงห์เทพ	นักวิชาการวัฒนธรรมปฏิบัติการ
๙. นางสาวปัทมา แสงแก้ว	เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล